

KIRKLARELİ'NE GELEN BULGAR ZİYARETÇİLERİN BÖLGESEL EKONOMİK KALKINMAYA ETKİSİ

Ali Çakır
Kırklareli Üniversitesi
Pınarhisar MYO Öğr.Gör.
alicakir1977@hotmail.com

Özet

Araştırma alanını oluşturan Kırklareli Türkiye'nin kuzeybatısında Trakya toprakları içerisinde, Marmara Bölgesi'nin sınırları dahilinde bulunmaktadır. Kırklareli içinde bulunduğu bu coğrafi konum itibariyle önemli bir noktadır. Özellikle kuzeyinde yer alan Bulgaristan ile bağlantıyı sağlayan Dereköy Sınır Kapısı Bulgaristan'a ve Avrupa'ya geçişi sağlamaktadır.

Kırklareli Trakya Bölgesinde yer alan iller içerisinde sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında son sırada yer almaktadır. Kırklareli'nin diğer iller ile arasındaki bu dengesizliği en aza indirebilmesi ve bölgesel kalkınmayı sağlayabilmesi için Dereköy Sınır Kapısı önemli bir potansiyel oluşturmaktadır.

Bu araştırmanın amacı da; Dereköy Sınır Kapısından giriş yaparak Kırklareli'ne gelen Bulgar ziyaretçilerin bölgenin ekonomik kalkınmasına olan etkisini ortaya koymaktır. Çalışmada literatür taraması yanında, anketle veri toplama yöntemine başvurulmuştur.

Anahtar kelimeler: Kırklareli, Bulgar Ziyaretçiler, Bölgesel Kalkınma, İİ Ekonomisi, Bulgaristan.

THE IMPACT OF THE BULGARIAN VISITORS ON THE REGIONAL ECONOMIC DEVELOPMENT IN KIRKLARELI

Abstract

The research subject of this paper, Kırklarelicity is located within the territory of northwest of Turkey in Thrace and in the

Marmara Region. Kırklareli is strategically important with its geographical location. Especially, Dereköy Border Gate, which is in the north of the city, enables the transition to Bulgaria and Europe.

From the aspect of the socio-economic development Kırklareli stands at the bottom the cities in the Thrace Region. Dereköy Border Gate has a significant potential for providing regional development and minimizing the imbalance between Kırklareli and the other provinces.

The purpose of this research is to reveal the effects of the Bulgarian visitors on the region's economic development. In this study, besides literature review, data collection method is also used.

Key words: Kırklareli, Bulgarian Visitors, Regional Development, Province Economy, Bulgaria.

1. GİRİŞ

Dünya'da bölgelerarası dengesizlik, diğer bir deyişle ülkeler arasındaki dengesizliğin artışı, ülkelerin kendi bölgeleri arasındaki dengesizliğin artışıyla paralel olarak ilerlemektedir (Sinemillioğlu, 2009:145). Çeşitli ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de bölgelerarası dengesizlikler mevcuttur. Ekonomik gelişmenin bütün nimetlerinden her ülkenin, hatta aynı ülke içinde her bölge halkının adil seviyede yararlanamadığı bir gerçektir. Her lke veya bölge gelişme seviyesinin izin verdiği ölçüde bu imkânları o topraklar üzerinde yaşayanlara götürebilmektedir. Türkiye'nin de doğusu ile batısı arasındaki bölgeler arasında çok belirgin bir şekilde, ekonomik ve sosyo kültürel alanlarda farklılıklar mevcuttur (Tutar ve Cesur, 2005). Genel anlamda Doğu – Batı dengesizliği olarak ifade edilen bu gelişmişlik farkları, bölgeler arasında olduğu gibi her bölgenin kendi alt birimleri arasında da görülmektedir (iek, 2005: 114). Alt birimler arasındaki dengesizliğe en iyi örneklerden biri Trakya Bölgesi ve Kırklareli Merkezidir.

Tablo 1: 872 İlçe İçerisinde ve Trakya Bölgesi İçinde İlçelerinin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması*

İL	İLÇE	872 İlçe İçinde	Trakya Bölgesi **	Gelişmişlik	Gelişmişlik
		Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Sırası	Endeksi	Grubu
TEKİRDAĞ	Çorlu	15	1	3,08189	1
TEKİRDAĞ	M.Ereğlisi	18	2	2,74491	2
TEKİRDAĞ	Çerkezköy	29	3	2,23899	2
EDİRNE	Merkez	30	4	2,14004	2
KIRKLARELİ	Lüleburgaz	35	5	2,08161	2
TEKİRDAĞ	Merkez	44	6	1,86420	2
KIRKLARELİ	Merkez	106	7	1,06821	2

*Kalkınma Bakanlığı(2012).www.kalkinma.gov.tr/DocObjects/Download/8142/ilce.pdf internet sitesindeki bilgilerden derlenmiştir.

**Kırklareli, Edirne, Tekirdağ illerini kapsamaktadır.

Tablo 1 incelendiğinde Trakya Bölgesinde yer alan iller arasında sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında Kırklareli son sırada yer almaktadır. Kırklareli sadece iller arasında değil, ilçeler arasında da Çorlu, M.Ereğlisi, Çerkezköy ve Lüleburgaz'dan sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında geridedir. Kırklareli ile diğer il ve ilçeler arasındaki bu dengesizliğin ortadan kaldırabilmesi için bölgesel bir ekonomik kalkınma programına ihtiyaç vardır.

2. Bölgesel Ekonomik Kalkınma

Ülkelerin ve toplumların ekonomik durumlarını anlatmak için kalkınma, büyüme ve gelişme gibi terimler çok değişik şekillerde kullanılmaktadır(Karagül, 2002: 8).

Kalkınma kavramı, dar anlamıyla, “bir toplumun ekonomik açıdan arzulanan yaşam standardına kavuşturulması ve sosyal davranışlarda olumlu bir değişimin sağlanması” olarak

tanımlanabilir(Esengün, Akça ve Saygılı, 2010:2). Kalkınma ekonomisi az gelişmiş ülkelerin ekonomilerini ele almakta ve bunlardaki sürekli ve ulusal gelir artışlarıyla, yapısal, toplumsal, politik, kültürel ve kurumsal değişimleri incelemektedir (Kaya, 2009: 24). Kalkınma sadece toplam üretimin ve kişi başına düşen gelirin artması değil toplumlarda ekonomik ve sosyal yapının dönüştürülmesidir (Yıldız, 2007: 26).

Ekonomik büyüme ve kalkınma, tüm ülkelerin en belirgin temel amacıdır. Bu amaca ulaşmadaki temel ilke ise, ülkenin mevcut kaynak ve imkânlarını en rasyonel ve verimli şekilde kullanmaktır (Arslan, 2005: 276). Konuya gelişmiş ülkeler açısından; kentleşme ve sanayileşme gibi bazı kriterler alınarak bakıldığında, gelişmişlik farklılıklarının zaman içinde azalma trendi göstermekle birlikte varlığını koruduğu görülmektedir. Soruna gelişmekte olan ülkeler çerçevesinde bakıldığında ise durum daha ciddi boyutlardadır. Zengin bölgeler daha zengin, fakir bölgeler ise giderek daha fakir hale gelmeye devam etmektedir. Bu durum ise ilgili ülkelerde sosyo-ekonomik problemlerin bölgesel problemler çerçevesinde giderek daha fazla şiddetlenmesine neden olmaktadır (İldırar 2004:1-2). Ekonomik kalkınmanın ardında insan unsuruna yapılan yatırımlar ve genel olarak yaşam standartlarının gelişmesi vardır (Kongar, 2012).

Günümüzde bölgesel dengesizliklerin artması, dengesizliklerin nedenlerinin araştırılmasına olan ilgiyi arttırmıştır. Bu ise, özellikle ekonomistlerin ekonomik coğrafyayı yeniden keşfetmeleri sonucunu doğurmuştur. Özellikle son yıllarda, pek çok ekonomik olayın arkasında dünya kaynaklarının yersel dağılımının ve buna ek olarak faktör hareketlerinin rolünün olduğu bilinmektedir. Belli coğrafi özelliklere sahip bölgelerin daha fazla geliştiği izlenen bir durumdur (Arslan, 2005: 276-277).Bölge kaderinin değiştirilmesi düşüncesi, coğrafyada kullanılmasını kaçınılmaz olarak gündeme getirmiştir. Yani coğrafya ile bölgesel kalkınma ve bölgesel planlama son derece ilişkili ve iç-içe kavramlardır. Bu nedenledir ki; belli bir bölgenin ekonomik kalkınması ele alınırken yörenin bölgesel coğrafi özellikleri dikkatle irdelenmektedir (Ersun ve Arslan, 2010: 319).Coğrafi eşitsizlikler, fiziki şartların ve doğal kaynakların doğrudan sonucudurlar. Coğrafi eşitsizlik, aynı zamanda ekonomik bir eşitsizliğin ortaya çıkmasına da neden olmaktadır (Kaya, 2009: 19).

Örneğin Kırklareli'nin ilçesi olan Lüleburgaz İstanbul'a olan yakınlığı ve E-5 karayolu üzerinde olması nedeni ile sanayi sektörünün tercih ettiği coğrafi konumdadır. Lüleburgaz'ın gelişmesine bağlı olarak Kırklareli Merkez ilçe zaman içerisinde mevcut ekonomik canlılığını kaybetmiş ve Lüleburgaz'ın gerisinde kalmıştır.

Coğrafya, bölgesel kalkınma ve bölgesel planlama son derece ilişkili ve iç-içe kavramlardır. Günlük yaşamda da birlikte uygulama alanı bulmaktadırlar. Bu nedenledir ki; belli bir bölgenin ekonomik kalkınması ele alınırken yörenin bölgesel coğrafi özellikleri ve bununla ilişki kurularak bölgesel planlamasının nasıl yapılması gerektiği dikkatle irdelenmektedir. Bölgesel planlama ise bir bölgenin ekonomik, sosyal ve fiziki yönden koordine edilmesi demektir(Arslan, 2005: 277).Bu nedenlerle Kırklareli'nin bölgesel planlaması yapılırken içerisinde bulunduğu konum göz önünde alındığında Bulgaristan ile sınır bölgesinde yer alması önemli bir coğrafi avantaj teşkil etmektedir.

3. Turizmin Bölgesel Ekonomik Kalkınmaya Olan Etkisi

Günümüzde gelişmekte olan ülkelerin hepsinin temel sorunu sahip oldukları mevcut kaynaklarıyla kalkınma hamlelerini gerçekleştirememektir. Ayrıca bölgelerarası dengesizlikler sorunu gelişmekte olan ülkelerde olduğugibi bazı gelişmiş ülkelerde hatta ülkemizin sınırları içinde dahi yoğun olarak görülmektedir. Bu sorunu diğer birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de turizm sayesinde gidermek mümkündür. Çünkü turizm sektörünün gelişmesi ile kalkınma arasında doğru yönlü bir ilişki vardır. Turizm sektörü, kaynakların etkin bir şekilde kullanılarak bölgeler arasındaki dengesizliklerin giderilmesi ve bölgesel bir kalkınmanın sağlanması konusunda önemli bir yere sahiptir (Çeken, 2008:294-295). Turizm özellikle gelişmekte olan ülkelerin kalkınmalarını tamamlayabilmeleri için ihtiyaç duyulan döviz sağlama, ülkede üretim çeşitliliğini artırması ve istihdam oluşturmaları bakımından çok önemlidir. Turizmin ekonomik etkileri değerlendirildiğinde; ihracata kıyasla minimum destekle yurtdışından sağladığı döviz geliri, yurt içinde yarattığı katma değer, istihdam gücü ve diğer sektörlerle katkıları ile makroekonomik açıdan üstünlükleri

olan bir sektör olduğu görülmektedir(Kar, Zorkirişçi ve Yıldırım, 2004: 88).

Bölgesel dengesizliklerin azaltılması ve nispeten gerice yörelerin yaşam standartlarının belirli bir düzeye yükseltilmesini hedef alan bölgesel kalkınma çabalarında bölge insanının üretkeni girişimci ve aktif hale getirilmesi bölgede değersiz gibi duran yada bir proje kapsamında ele alınmadığından dolayı katma değer üretmeyen turistik arz potansiyelinin değerlendirilmesine bağlıdır. Bu yüzden turizm, bölgesel kalkınma politikalarında önemli bir yer tutmaktadır (Ersun ve Arslan, 2010:321).Bölgesel politikaların amaçlarından birisi, bir ülkenin ekonomik ve sosyal birlikteliğini sağlamak için bölgeler arasındaki eşitsizlikleri azaltmaktır. Turizm ile bölgesel kalkınma politikalarının yakın ilişki içinde olduğu ise açıktır. Bunun en açık örneği, AB tarafından onaylanan yapısal fonların içinde turizmi kapsayanların sayısının artmasıdır. Bunun yanında OECD Bölgesel Kalkınma Servisi tarafından ekonomik çalışmalarda turizmi sık sık muhtemel bir kalkınma stratejisi olarak tanımlaması da turizmin bölgesel kalkınma ile ilişkisini ortaya koymaktadır (Yıldız, 2007: 216). Ayrıca turizm, kullanışlı bir gelişme aracı olarak bölgesel kalkınmayla yakından ilişkilidir. Ekonomik gelişme ve iş yaratmanın bir aracı olan turizm politikası, günümüzde bölgesel gelişme ve bölgenin mirasının korunması ve geliştirilmesi için bir araç olmaya başlamaktadır (Durgun, 2006:79).

Tüm bu veriler ışığında Kırklareli'nin Trakya Bölgesindeki diğer il ve ilçeler ile arasındaki dengesizliği gidermede turizm önemli bir unsur olabilir. Bölgede turizmi etkin kılabilmek için sınır kapıları önemli bir potansiyel oluşturmaktadır. Kırklareli'nin Bulgaristan ile arasında Dereköy, Kofçaz ve Beğendik sınır kapıları mevcuttur. Mevcut olan sınır kapılarından sadece Dereköy sınır kapısı açıktır. Kırklareli turizm gelirlerinden ve sınır ötesi ticaretten daha fazla pay alabilmek için Dereköy Sınır Kapısını daha etkin biçimde kullanmalıdır. 2011 itibariye Dereköy sınır kapsı giriş-çıkış istatistikleri Tablo 2'de görülmektedir. Veriler incelendiğinde 215.408 kişi ile en çok giriş yapan ülke vatandaşlarının Bulgarlar olduğu görülmektedir. 2011 yılında Dereköy sınır kapısından giriş yapanların %59.23'ünü Bulgar vatandaşları oluşturmaktadır.

Tablo 2: Kırklareli İli Dereköy Sınır Kapısı Yolcu Giriş-Çıkış İstatistiği 2011*

MİLLİYETİ	GİRİŞ	ÇIKIŞ	MİLLİYETİ	GİRİŞ	ÇIKIŞ
A.B.D.	921	842	KAZAKİSTAN	1079	918
ALMANYA	4312	3405	MACARİSTAN	1652	1504
BULGARİSTAN	215408	211202	POLONYA	12901	12209
ÇEK CUMH.	3376	3201	ROMANYA	43699	43194
FRANSA	1196	800	RUSYA FED.	12274	11664
GÜRCİSTAN	1635	1345	SLOVAKYA	1597	1533
HOLLANDA	995	911	UKRAYNA	6856	6174
İNGİLTERE	1947	1620	DİĞERLERİ**	53856	51706
			TOPLAM	363682	352228

*Kırklareli Valiliği (2012). Dereköy Sınır Kapısı Giriş-Çıkış istatistiklerinden derlenmiştir.

** Afganistan, Arjantin, Arnavutluk, Avustralya, Avusturya, Azerbaycan, B.A.E., Beyaz Rusya, Barbados, Belarus, Belçika, Bosna-Hersek, Brezilya, Burunei, Cezayir, Çek Cumh., Çin, Danimarka, Ekvator, El Salvador, Endonezya, Ermenistan, Estonya, Fas, Filipinler, Filistin, Finlandiya, G.Afrika, G.Kore, Guetemala, Haiti, Haymatloz, Hindistan, Hırvatistan, İngiltere Natiol, Irak, İran, İrlanda, İspanya, İsrail, İsveç, İsviçre, İtalya, İzlanda, Jameika, Japonya, K.K.T.C., Kanada, Kıbrıs Rum Kesimi, Kırgızistan, Kostarika, Kore, Kuveyt, Küba, Latvia, Libya, Litvanya, Lübnan, Lüksemburg, Makedonya, Mozambik, Mali, Namibya, Meksika, Mısır, Moğolistan, Moldova, Nijerya, Norveç, Özbekistan, Pakistan, Peru, Portekiz, S.Arabistan, Senegal, Singapur, Sırbistan, Srilanka, Sudan, Surinam, Suriye, Şili, Tanzanya, Tayland, Tayvan, Tunus, Türkiye, Türkmenistan, Uruguay, Ürdün, Venezuela, Y.Zellenda, Yemen, Yugoslavya, Yunanistan ülkelerini kapsamaktadır.

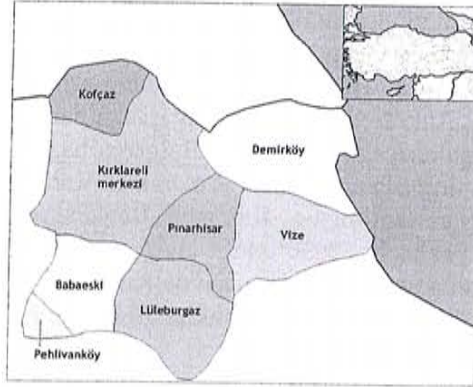
Bu araştırmada Kırklareli'ne gelen Bulgar ziyaretçilerin bölgenin ekonomik kalkınmasında itici bir güç olabileceği ve bunun etkisi üzerinde durulmuştur.

4. Araştırma Alanı

Araştırma alanını oluşturan Kırklareli Türkiye'nin kuzeybatısında Trakya toprakları içerisinde, Marmara Bölgesi'nin sınırları dahilinde bulunmaktadır. Dünyadaki konumu itibarıyla $41^{\circ}13'34''$ ve $42^{\circ}05'03''$ kuzey enlemleri ile $26^{\circ}54'14''$ ve $28^{\circ}06'$

15'' doğu boylamları arasında yer almaktadır. Kuzeyinde Bulgaristan, doğusunda Karadeniz, güneydoğusunda İstanbul (Çatalca), güneyinde Tekirdağ (Saray, Çorlu, Muratlı ve Hayrabolu), batısında ise Edirne (Uzunköprü, Havsa, Merkez ve Lalapaşa ilçeleri) bulunmaktadır. Toprakları kuzeyden Bulgaristan sınırını oluşturan Rezve Deresi Vadisi, doğudan Karadeniz, güneyden Ergene Irmağı ana vadisi ve batıdan ise Ergene Irmağına karışan Teke Deresi'nin su bölüm çizgisi olan sırtlarla kuşatılmıştır. Yüzölçümü 6650 km² olup, il merkezinin denizden yüksekliği 203 metredir (Anonim, 2000: 348).

Şekil 1: Kırklareli İl Haritası

Anonim (2012). http://tr.wikipedia.org/wiki/Dosya:K%C4%B1rklareli_districts.png

5. Materyal ve Yöntem

5.1. Materyal

Araştırma alanı Bulgaristan'dan gelen ziyaretçilerin ilk giriş ve ilk ziyaret noktası olan Kırklareli Merkez ile sınırlandırılmıştır.

Araştırma alanı kapsamında Kırklareli Merkeze gelen Bulgar ziyaretçilerle yüz yüze görüşmelerle yapılan anket sonuçlarından elde edilen veriler değerlendirilerek araştırmanın birincil verileri

oluşturulmuştur. Elde edilen bu verilerin yanı sıra, konuyla ilgili literatür taraması da yapılmıştır.

Araştırma alanına gelen ziyaretçilere toplam 214 anket uygulanmıştır.

5.2.Yöntem

Araştırmada, öncelikli olarak Kırklareli Merkeze gelen Bulgar ziyaretçilerin il ekonomisine olan katkıları üzerinde durulmuştur.

Araştırma temel olarak birincil ve ikincil kaynaklardan elde edilen veriler üzerinde yürütülmüştür. İkincil veriler, basılı yayınlardan ve internetten elde edilmiştir.

İkincil verilerin kullanılarak çalışma altyapısının oluşturulması ve literatür taramasının yapılmasının ardından, birincil veri toplama yöntemi uygulanmıştır. Bu verilerin elde edilmesinde; anket metodu uygulanmıştır. Anket formları Bulgaristan'dan gelen Bulgar ziyaretçilere uygulanacağından dolayı Bulgarca hazırlanmıştır. Anket formları oluşturulurken ölçek olarak Karaman'ın (2000) çalışmasından yararlanılmıştır. Karaman Balıkesir'e gelen yabancı ziyaretçilerin yaklaşık %30'unu oluşturan Fransızlara anket çalışmasını uygulamıştır. Bu çalışmada da Kırklareli'ne gelen yabancı ziyaretçilerin yaklaşık %60'ını oluşturan Bulgarlara anket çalışması uygulanmıştır.

Çalışmada elde edilen bulgular değerlendirilirken, istatistiksel analizler için SPSS for Windows 17.0 programı kullanılmıştır. Çalışma verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel yöntemler (Frekans, Yüzde) kullanılmıştır.

6. Bulgular ve Tartışma

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Özellikleri

CİNSİYET	Kişi Sayısı	%	MESLEK	Kişi Sayısı	%
Kadın	108	50,5	Esnaf	34	15,9
Erkek	106	49,5	İşçi	26	12,1
TOPLAM	214	100,0	Radyo-Televizyon	2	0,9
YAŞ	Kişi Sayısı	%	Sekreter	10	4,7
24 ve altı	8	3,7	Akademisyen	18	8,4
25-34	48	22,4	Halkla İlişkiler	14	6,5
35-44	74	34,6	Garson	7	3,3
45-55	64	29,9	Serbest Meslek	29	13,6
56- üstü	20	9,3	Emekli	14	6,5
TOPLAM	214	100,0	Güvenlik Görevlisi	10	4,7
AYLIK GELİR	Kişi Sayısı	%	Eczacı	14	6,5
400 levedan az	66	30,8	İtfaiyeci	2	0,9
401-800 leva	114	53,3	Hemşire	6	2,8
801-1200 leva	28	13,1	Şoför	2	0,9
1201-1600 leva	4	1,9	Öğrenci	4	1,9
1601 leva ve üstü	2	0,9	Tezgâhtar	2	0,9
TOPLAM	214	100,0	Doktor	2	0,9
EĞİTİM DURUMU	Kişi Sayısı	%	Ekonomist	4	1,9
Lise	110	51,4	Avukat	6	2,8
Üniversite	104	48,6	Stilist	2	0,9
TOPLAM	214	100,0	Broker	2	0,9
UYRUK	Kişi Sayısı	%	Çalışmıyor	4	1,9
Bulgar	192	89,7	TOPLAM	214	100,0
Türk	22	10,3			
TOPLAM	214	100,0			

Ankete katılanların %50,5'i (108 kişi)kadın ve 49,5'i (106 kişi) erkektir. Yaş aralığına baktığımızda 25-34 yaş arasında olanların oranı %22,4 (48 kişi) , 35-44 yaşları arasında olanların %34,6(74 kişi), 45-54 yaşları arasında olanların %29,9 olduğu görülmektedir. Gelen ziyaretçiler arasında çoğunlukla gençlerin ve orta yaşlıların olduğu görülmektedir. Aylık gelir düzeyine baktığımızda ise birinci sırada %53,3(114 kişi) ile 401-800 leva arası kazananlar, ikinci sırada ise %30,8 (66 kişi) ile 400 levadan az kazananlar gelmektedir. Bulgaristan'da asgari ücretin 280 leva olduğu düşünüldüğünde gelen ziyaretçilerin orta gelir gurubuna ait kişilerden oluştuğu ifade edilebilir. Gelen ziyaretçilerin %51,4'ü (110 kişi) lise mezunu, %48,6'sı (104 kişi) üniversite mezunudur. Uyruklarına baktığımızda gelen Bulgar vatandaşlarının %10,3'ünü (22 kişi) Türk kökenlilerin oluşturduğu görülmektedir. Meslek guruplarında ise birinci sırada %15,9 (34 kişi) ile esnaf, ikinci sırada %13,6(29 kişi) ile serbest meslek sahipleri, üçüncü sırada %12,1(26 kişi) ile işçiler, dördüncü sırada %8,4 (18 kişi) ile akademisyenler gelmektedirler. Çok farklı meslekten ziyaretçiler Kırklareli'ne gelmektedir.

Tablo 2: "Kırklareli'ne geliş nedeniniz nedir?"

	Kişi Sayısı	%
Alışveriş	138	64.5
İş	14	6.5
Akraba ziyareti	18	8.4
Arkadaş ziyareti	16	7.5
Gezi	8	3.7
Eğlence	10	4.7
Merak	8	3.7
Sağlık	2	0.9
TOPLAM	214	100,0

Tablo2 'de bakıldığında geliş nedeni olarak ilk sırada % 64.5'lik (138 kişi) bir oranla alışveriş cevabı verilmiştir. Bu da gösteriyor ki gelen ziyaretçiler ekonomik bir faaliyet için Kırklareli'ni tercih etmektedirler. Dikkat çeken diğer bir husus ise iş nedeni ile gelenlerin %6.5 (14 kişi) ile 4. sırada yer almasıdır. Bu sonuca bakarak Kırklareli ve Bulgaristan arasında ticari ilişkilerin yeterli düzeyde olmadığı söylenebilir.

Tablo 3: “Kırklareli’nden daha çok hangi alanda alış-veriş yapıyorsunuz?”

	Kişi Sayısı	%
Gıda	146	68,2
Giyim	44	20,6
Kozmetik	10	4,7
Elektronik	10	4,7
Takı-aksesuar	2	0,9
Oyuncak	2	0,9
TOPLAM	214	100

Tablo3’ te verilen cevaplara bakıldığında ilk sırada % 68.2’lik (146 kişi) bir oranla gıda alanında alışveriş yapıldığı ortaya çıkmaktadır. Bunu takip eden 2. sıradaki cevap ise % 20.6 (44 kişi) ile giyim alanıdır. Alış-veriş için gelen ziyaretçilerin %88,8’i harcamalarını gıda ve giyim üzerine yapmaktadır.

Tablo 4: “Kırklareli’nde kaldığınız süre boyunca ortalama ne kadar harcadınız?”

	Kişi Sayısı	%
1-100 leva*	96	44,9
101-200 leva	51	23,8
201-300 leva	26	12,1
301-400 leva	29	13,6
401-500 leva	1	0,5
501 leva ve üzeri	11	5,1
TOPLAM	214	100

*0,90 Leva = 1 Türk Lirası

Tablo 4’te görüldüğü gibi gelen ziyaretçilerin %44,9’u (96 kişi) 1-100 leva arasında harcama yapmaktadır. %23,8’i (23 kişi) 101-200 leva arasında harcama yapmaktadır.

Tablo 5: “Alış-veriş sırasında karşılaştığınız zorluklar nelerdir?”

	Kişi Sayısı	%
Dil problemi	144	67,3
Kötü niyetli satıcılar	26	12,1
Daha yüksek fiyattan satış	40	18,7
Yöre halkının olumsuz bakış açısı	4	1,9
TOPLAM	214	100

Tablo 5'te verilen cevaplara bakıldığında ilk sırada % 67.3'lük (144 kişi) bir oranla dil problemi cevabı verilmiştir. Bunu takip eden 2. sıradaki cevap, % 18.7 (40 kişi) ile daha yüksek fiyattan satış yapıldığı yönünde cevap vermişlerdir. 3. sıradaki cevap ise, % 12.1 (26 kişi) ile kötü niyetli satıcılar seçeneği işaretlenmiştir.

Tablo 6: “Seyahatinizi nasıl organize ettiniz?”

	Kişi Sayısı	%
Seyahat acentesi aracılığıyla	104	48,6
Bireysel	110	51,4
TOPLAM	214	100,0

Gelen ziyaretçilerin % 51.4'ü (110 kişi) seyahatlerini bireysel olarak, %48,6'sı seyahat acentesi aracılığı ile organize etmektedir.

Tablo 7: “Kırklareli’ni ziyaretinizde ne kadar süre kalıyorsunuz?”

	Kişi Sayısı	%
Bir günden az	188	87,9
1-3 gün	19	8,9
4-7 gün	7	3,3
TOPLAM	214	100

Gelen ziyaretçilerin %87,9 gibi büyük bir oranı günübirlik gelmektedir. Kalış süresinin azlığı yapılan harcama miktarının da az olmasına neden olmaktadır.

Tablo 8: “Kırklareli’ne kiminle beraber geldiniz?”

	Kişi Sayısı	%
Yalnız	22	10,3
Arkadaşımlla	100	46,7
Ailemle	92	43,0
TOPLAM	214	100,0

Verilen cevaplara bakıldığında ilk sırada % 46,7 (100 kişi) ile arkadaşımlla cevabını vermişlerdir. 2. sırada % 43 (92 kişi) ile ailemle cevabını işaretlemişlerdir. Sonuçlara bakarak gelenlerin büyük bir bölümünün Kırklareli’nde alış-veriş yaparken yanlarında birini tercih ettikleri söylenebilir.

Tablo 9: “Kırklareli hakkında nerelerden bilgi edindiniz?”

	Kişi Sayısı	%
Arkadaş	118	55,1
Ailem	38	17,8
İnternet	20	9,3
Kitap	2	0,9
Seyahat acentası	18	8,4
Ulaştırma şirketi	8	3,7
Basın-yayın organı	10	4,7
TOPLAM	214	100,0

Verilen cevaplara bakıldığında ilk sırada % 55.1’lik (118 kişi) bir oranla arkadaş cevabı verilmiştir. Bunu takip eden 2. sıradaki cevap, % 17.8 (38 kişi) ile ailem cevabıdır. 3. sıradaki cevap ise, % 9.3 (20 kişi) ile internet seçeneği işaretlenmiştir. Bu sonuçlarda gösteriyor ki Kırklareli’ni tanıtıcı kitap, broşür vb. ürünler yetersizdir. İlin tanıtımı yapılarak gelen ziyaretçi sayıları arttırılabilir.

Tablo 10: “Kırklareli hakkında olumlu izlenimleriniz nelerdir?”

	Kişi Sayısı	%
Ucuz	34	15,9
Konukseverlik	128	59,8
İyi hizmet	44	20,6
Temiz çevre	8	3,7
TOPLAM	214	100

Tablo10 'daverilen cevaplara bakıldığında ilk sırada % 59.8'lik (128 kişi) bir oranla konukseverlik cevabı verilmiştir. Bunu takip eden 2. sıradaki cevap, % 20.6 (44 kişi) ile iyi hizmet cevabıdır. 3. sıradaki cevap ise, % 15.9 (34 kişi) ile ucuz seçeneği işaretlenmiştir.

Tablo 11: “Kırklareli’ni gezdikten sonra beklentileriniz hangi düzeyde gerçekleşti?”

	Kişi Sayısı	%
Düşündüğüm gibi	84	39,3
Düşündüğümden daha iyi	124	57,9
Düşündüğümden kötü	6	2,8
TOPLAM	214	100

Tablo11’de ankete katılan ziyaretçilere “Kırklareli’ni gezdikten sonra beklentileriniz hangi düzeyde gerçekleşti?” diye sorulmuştur. Verilen cevaplara bakıldığında ilk sırada % 57,9'luk (124 kişi) bir oranla ziyaretinin düşündüğünden daha iyi geçtiği yönünde cevap verilmiştir. Bunu takip eden 2. sıradaki cevap, % 39,3 (84 kişi) ile ziyaretinin düşündüğü gibi geçtiğini ifade etmişlerdir. Veriler gösteriyor ki, Kırklareli’ne gelen Bulgar ziyaretçilerin beklentileri büyük bir oranda düşündükleri düzeyde gerçekleşmektedir ve ziyaretlerinden memnun oldukları görülmektedir.

Tablo12: Kırklareli hakkında olumsuz izlenimleriniz nelerdir?

	Kişi Sayısı	%
Yüksek Fiyatlar	72	33,6
Hizmet Kalitesinin Düşüklüğü	16	7,5
Yetersiz Konukseverlik	4	1,9
Çevre Kirliliği	24	11,2
Olumsuz İzlenimim Yok	98	45,8
TOPLAM	214	100

Gelen ziyaretçilere Kırklareli hakkında olumsuz izlenimlerinin olup olmadığı sorulmuştur. %45,8 (98 kişi) oranında olumsuz izlenimlerinin olmadığı, % 33,6 (72 kişi) oranında yüksek fiyatların, % 11,2 (24 kişi) çevre kirliliğinin olduğu yönünde cevap vermişlerdir. Verilere bakıldığında gelenlerin yarıya yakınının il hakkında olumsuz bir izleniminin olmadığı görülmektedir.

Tablo 13: “Kırklareli’nde lokanta, restoran vb. yerlerde yemek yemeyi tercih ediyormusunuz?”

	Kişi Sayısı	%
Evet	144	67.3
Hayır	70	32.7
TOPLAM	214	100

Tablo13’te ankete katılan ziyaretçilere “ Kırklareli’nde lokanta,restoran vb. yerlerde yemek yemeyi tercih ediyormusunuz?” diye sorulmuştur. Verilen cevaplara bakıldığında ilk sırada % 67,3’lük (144 kişi) bir oranla lokanta ve restoranda yemek yemeyi tercih ettikleri yönünde cevap vermektedir. Gelen ziyaretçiler alış-veriş haricinde beslenmeleri için de şehir ekonomisinde katkıda bulunmaktadır.

Tablo 14: “Kırklareli’ne tekrar gelmeyi düşünüyor musunuz?”

	Kişi Sayısı	%
Evet	200	93,5
Hayır	8	3,7
Karasızım	6	2,8
TOPLAM	214	100,0

Tablo14’da ankete katılan ziyaretçilere “Kırklareli’ne tekrar gelmeyi düşünüyor musunuz?” diye sorulmuştur. Verilen cevaplara bakıldığında ilk sırada büyük bir oranla % 93,5 (200 kişi) ile evet, gelmeyi düşünüyoruz cevabını vermişlerdir. Bu sonuç gösteriyor ki, Kırklareli’ne gelen ziyaretçilerin tamamına yakını Kırklareli’ndenolumlu izlenimlerle ayrılmaktadır.

Tablo 15: “Buraya geldiğinizde yemek olarak daha çok neyi tercih ediyorsunuz?”

	Kişi Sayısı	%
Köfte	88	41,1
Baklava	34	15,9
Izgara Et	33	15,4
Tavuk Suyu Çorba	8	3,7
Lahmacun	9	4,2
Profiterol	2	0,9
Döner	40	18,7
TOPLAM	214	100

Tablo15'te ankete katılan ziyaretçilere “Buraya geldiğinizde yemek olarak daha çok neyi tercih ediyorsunuz?” diye sorulmuştur. Verilen cevaplara bakıldığında ilk sırada büyük bir oranla %41,1 (88 kişi) ile köfte, 2. sırada %18,7 ile döner, 3. sırada %15,9 ile baklava cevabı verilmiştir. Sonuçlara baktığımızda gelenlerin yarıya yakını ilde yemek olarak köfteyi tercih etmektedir.

Tablo 16: “Kırklareli'nin nesi meşhur? Biliyor musunuz?”

	Kişi Sayısı	%
Köfte	22	10,2
Tarihi yerler	12	5,6
Baklava	4	1,9
Parklar	8	3,7
Alışveriş yerleri/KİPA	12	5,6
Helva	2	0,9
Hamam	2	0,9
Fikrim yok	152	71
TOPLAM	214	100

Tablo16'da ankete katılan ziyaretçilere "Kırklareli'nin nesi meşhur? Biliyor musunuz?" diye sorulmuştur. Verilen cevaplara bakıldığında ilk sırada büyük bir oranla % 71 (152 kişi) fikri olmadığı yönünde cevap verilmiştir. Bu sonuca baktığımızda Kırklareli'nin tanıtımında eksiklikler olduğu ve gelen ziyaretçilerin birçoğunun Kırklareli'ni tanımadıkları ortaya çıkmaktadır.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Kırklareli Bulgaristan sınırı arasında yer alan Kofçaz ve Beğendik sınır kapıları tekrar açılabilir. Bu sayede Kırklareli sınır kenti kimliği kazanacaktır. Kırklareli sanayi sektöründen yeterince alamadığı payı sınır kenti olması sebebiyle ticaret ve turizmden alabilir. İlçesi olan Lüleburgaz'la ve Trakya Bölgesi'nin diğer illeri ile arasındaki sosyo-ekonomik dengesizliği bu sayede giderebilir.

Anket sonuçlarına baktığımızda Kırklareli'ne gelen ziyaretçilerin buraya geliş amaçlarının en başında alış-veriş gelmektedir. Bu sebeple ilde alış-veriş mekânlarının sayısı ve kalitesi arttırılabilir. Buna bağlı olarak hem bölgeye gelecek olan ziyaretçi sayısı artacak hem de il ekonomisinin canlanması sağlanacaktır. Diğer taraftan gelenlerin büyük çoğunluğunun gıda alış-verişi yaptıkları görülmektedir. Gıda alanında var olan ürün çeşitliliği gelen ziyaretçilerin beklentileri, zevkleri, tercihleri doğrultusunda arttırılarak daha fazla alış-veriş yapmaları sağlanabilir.

Ziyaretçilere alışveriş sırasında karşılaştıkları zorluklar sorulduğunda büyük bir çoğunluğu dil konusunda problem yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu sorunu çözmek için Kırklareli Esnaf ve Sanatkârlar Odası ile Halk Eğitim Merkezi işbirliğinde ortaklaşa Bulgarca kursları açılabilir. Bu sayede esnaf gelen ziyaretçilerle daha etkin iletişim kuracaktır.

İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü bünyesinde Bulgarca dilinde Bölgesel Turist Rehberliği kursları açılabilir. Rehberler alış-veriş dışında da ziyaretçilerin bölgeyi gezmelerini sağlayabilir.

Ziyaretçilerin yarıdan fazlası seyahatini kendi organize etmektedir. İlde bulunan seyahat acenteleriyle görüşmeler yapılarak Bulgaristan turizm pazarına daha fazla yönlendirmeleri sağlanabilir. Seyahat acenteleri Bulgaristan'dan gelenler için alış-veriş turları, günübirlik çevre turları, gastronomi turları gibi hizmetler sunabilirler. Böylece ildeki seyahat acenteleri de bu faaliyetler sayesinde gelirlerini artırma imkânı bulabilirler.

Ziyaretçilerin %90'ı günübirlik olarak Kırklareli'ne gelmektedir. Kalış süresini arttırmak için çeşitli, uygun fiyatlı konaklama imkânları sağlamanın yanında farklı çevre turları, etkinlikler düzenlenerek ilde daha fazla süre kalmaları sağlanabilir. Konaklama süresinin artmasına bağlı olarak da harcama miktarı artacaktır.

KAYNAKÇA

Anonim (2012). http://tr.wikipedia.org/wiki/Dosya:K%C4%B1rklareli_districts.png Erişim Tarihi: 04.02.2012.

Anonim (2000). *Kırklareli İl Yıllığı*. Kırklareli Valiliği, Kırklareli.

Arslan K. (2005). "Bölgesel Kalkınma Farklılıklarının Giderilmesinde Etkin Bir Araç: Bölgesel planlama ve Bölgesel Kalkınma Araçları". *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (7): 2005: 275-294.

Çeken, H. (2008). Turizmin Bölgesel Kalkınmaya Etkisi Üzerine Teorik Bir İnceleme. Afyon Kocatepe Üniversitesi, *İİBF Dergisi*, C.10,S.2, s.293-306.

Çiçek M. (2005). "Türkiye'de Bölgesel Dengesizlikler Üzerine Bir Değerlendirme". *Türk İdare Dergisi* (449) : 2005:113-136.

Durgun A. (2006). "Bölgesel kalkınmada Turizmin Rolü: Isparta Örneği."(yüksek lisans tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi.

Ersun N ve Arslan K (2010). "Bölgesel Kalkınma Farklılıklarının Giderilmesinde Turizm Sektörünün Rolü ve Önemi". Uluslararası II. Trakya Bölgesi Kalkınma- Girişimcilik Sempozyumu. 1- 2 Ekim 2010. s:317-332. Kırklareli.

Esengün K., Akça H. & Sayılı M. (2010). "Dağlık ve Ormanlık Alanlarda Kırsal Turizm Faaliyeti ve Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma". Türkiye Ormancılık Kooperatifleri Merkez Birliği. s: 1-6. Erişim tarihi: 20.01.2012. www.orkoop.org.tr/uploads/files/12.doc.

Ildırar M. (2004). Bölgesel Kalkınma ve Gelişme Stratejileri, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kalkınma Bakanlığı (2012). www.kalkinma.gov.tr/DocObjects/Download/8142/ilce.pdf Erişim Tarihi: 05.02.2012.

Kar M., Zorkirişçi E. & Yıldırım M. (2004). "Turizmin Ekonomiye Katkısı Üzerine Ampirik Bir Değerlendirme". Akdeniz Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi (8): 2004: 87-112.

Karagül M. (2002). Beşeri Sermayenin İktisadi Gelişmedeki Rolü ve Türkiye Boyutu, Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi Yayınları, Yayın No:37.

Karaman S. (2000). "Balıkesir Yöresine Gelen Fransız Turist Talep Analizi". Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (4): 2000: 298-312.

Kaya A (2009). Türkiye'de Bölgesel Net Mali Yansıma. Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı, Ankara: Yayın no:2009/395.

Kırklareli Valiliği (2012). Dereköy Sınır Kapısı İstatistikleri.

Kongar E (2009): "*Ekonomik Büyüme ve Kültürel Kalkınma*",
Alıntı:http://www.kongar.org/makaleler/mak_mi.php. Erişim Tarihi:
12.01.2012.

Sinemillioğlu M. Oğuz (2009). "Sürdürülebilir Bölgesel Kalkınma ve Türkiye Süreci", *ASOS (Akademia Sosyal Bilimler İndeksi) Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* (27) Kış 2009:245-268.

Tutar F. ve Cesur N. (2005). Bölgesel Ekonomik Kalkınmada İnanç Turizminin Rolü ve Kapadokya Örneği." *3. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi*, 7-9 Haziran 2005, Kırgızistan.

Yıldız, Z. (2007): "*Turizmin Bölgesel Kalkınmaya Sağladığı Katkılar ve Göller Bölgesi Uygulaması*" (doktora tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.